

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ

ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО

ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА

АДМІНІСТРУВАННЯ

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

КУРСОВА РОБОТА

з Планування розвитку територіальних громад
на тему:
«Транскордонне співробітництво регіонів України»

Студента 3 курсу, АПУА групи
Спеціальності 281 Публічне управління та
адміністрування
Котигороха Андрія Леонідовича
Керівник: доктор економічних наук,
Професор Климчук Олександр Васильович

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка ECTS _____

Члени комісії:

_____ (_____)
Підпис Прізвище та ініціали

_____ (_____)
Підпис Прізвище та ініціали

Вінниця – 2022

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	5
1.1. Сутність, види та напрямки транскордонного співробітництва в рамках державної регіональної політики.....	5
1.2. Цілі та задачі української зовнішньої політики в регіоні	8
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА РЕГІОНІВ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ЄВРОПИ	16
2.1. Україно-Болгарські відносини.....	16
2.2. Відносини із Грецькою Республікою	22
2.3 Співробітництво з Туреччиною	26
РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАЛАГОДЖЕННЯ СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ЄВРОПИ	30
ВИСНОВКИ.....	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	37

ВСТУП

Актуальність дослідження. Тема ефективного співробітництва України з країнами Південно-східної Європи набуває важливого значення у ситуації, яка є нині в Україні. Країна не має необхідних умов та механізмів для ефективного збуту продукції на зовнішні ринки. Причинами такого стану є неоптимізована законодавча база, обмежений доступ до інформації, нерозвинена державна система підтримки малих та середніх підприємств, корупція, політичні ризики, незначні темпи реформування адміністративної системи, низький рівень показників банківських послуг, малі обсяги фінансування науково-технічної та діяльності в інноваційній сфері. Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблеми двосторонніх економічних відносин України та Греції в різні періоди досліджувалися вченими-економістами, серед яких варто виділити таких авторів, як К. Власова та Н. Говорова, Н. Хрущ, Т. Князькова, Ю. Козак та Н. Притула та ін.

Дослідженню торговельно-інвестиційного співробітництва між Україною і Туреччиною присвячено праці низки вітчизняних учених-економістів, серед яких: В.В. Матей, І.Л. Федун та О.В. Генералов, К.М. Пугачова та О.О. Шеремет, Р.С. Коваленко, Д.А. Красніков і Н.О. Краснікова та ін. У публікаціях зазначених науковців міститься ґрунтовний аналіз товарної структури зовнішньої торгівлі України з Туреччиною, досліджено державні програми підтримки турецького експорту на український ринок, розглянуто практичні кейси інвестування турецьких компаній в економіку України, визначено напрями розбудови вітчизняної інфраструктури з метою розвитку торговельно-економічної взаємодії України з Туреччиною, у загальних рисах ідентифіковано переваги й можливі загрози створення зони вільної торгівлі між Україною та Туреччиною, зокрема ті, що стосуються торгівлі сільськогосподарською продукцією.

Мета роботи – дослідити транскордонне співробітництво регіонів України.

Мета дослідження визначити необхідність вирішення наступних **завдань**:

- обґрунтувати сутність, види та напрямки транскордонного співробітництва в рамках державної регіональної політики
- розглянути цілі та задачі української зовнішньої політики в регіоні;
- описати україно-болгарські відносини;
- простежити відносини із Грецькою Республікою;
- проаналізувати співробітництво з Туреччиною;
- сформулювати рекомендації щодо налагодження співробітництва України з країнами Південно-східної Європи.

Об’єктом дослідження є співробітництво України з країнами Південно-східної Європи.

Предметом дослідження є відносини України з Болгарією, Грецією та Туреччиною.

Методи дослідження. У дослідженні використовувалися методи політологічного, історичного, порівняльного, статистичного аналізу, класифікації, систематизації, узагальнення, опису.

Структура роботи. Курсова робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків і списку використаних джерел (32 найменування).

ВИСНОВКИ

Зовнішньоторговельні відносини та інвестиційна діяльність країни є обов'язковими складниками її міжнародної економічної політики. У поєднанні з дипломатичними відносинами вони дають змогу зміцнити позиції країни на світовій арені. У ході дослідження проаналізовано основні тенденції розвитку торговельних та інвестиційних відносин України, у тому числі з країнами Європейського Союзу. Це дало змогу визначити пропозиції щодо активізації міжнародної торгівлі України та поліпшення інвестиційного клімату.

Українсько-болгарське співробітництво розширює межі політичних і економічних можливостей, дозволяє комплексно використовувати правові механізми двостороннього, регіонального співробітництва, а також можливості співпраці в рамках європейської інтеграції України.

Співпраця між Україною та Болгарією закріплена міжнародними угодами різного рівня на умовах рівноправного партнерства і відображає їх національні інтереси. Договір про асоціацію містить універсальні механізми, які сприятимуть розвитку двосторонніх відносин між Україною та Болгарією.

Серед перспективних механізмів співпраці між державами варто виокремити муніципальну дипломатію, що забезпечує можливість створення і реалізації взаємовигідних проєктів, співробітництво в освітній та науковій сферах, а також регіональне співробітництво в рамках Чорноморського регіону і Придунайського басейну, які мають значний потенціал.

Нація світових економічних процесів підштовхує українські підприємства до виходу на міжнародні ринки. Внаслідок цього особливий інтерес становлять основні проблеми збуту у міжнародній економічній діяльності підприємств, з якими вони стикаються під час виходу на зовнішній ринок. Першочерговим завданням фірми під час виходу на зовнішні ринки є процес формування збутової

політики. Це необхідна умова для досягнення успіху в умовах жорсткої міжнародної конкуренції.

Алгоритм виходу на ринок Греції включає:

- формування виробничої програми (трудових ресурсів, запасів, обладнання);
- створення кола каналів - партнерів з реалізації стратегії збуту підприємства;
- координацію виконання замовлень та обмін інформацією у режимі реального часу;
- розрахунок транспортно-логістичних схем між Україною та Грецією;
- створення системи контролю за роботою всіх партнерів.

У контексті стратегії широкого проникнення передбачається:

- знайти партнерів, за допомогою яких буде реалізовуватися нова стратегія збуту продукції;
- розрахувати виробничі потужності та виробничі запаси, необхідні для реалізації проекту в межах конкретного періоду;
- оцінити обсяги від кожного партнера;
- організувати координацію діяльності всіх партнерів компанії підприємства.

Орієнтуючись на показники ПКС та рівень економічної свободи, спостерігаємо, що Греція вийшла з економічної кризи й має задатки для економічного зростання в найближчому майбутньому, що зумовить зростання внутрішнього ринку.

Торговельно-інвестиційне співробітництво між Україною та Туреччиною має значний потенціал, однак залишається реалізованим далеко не повною мірою. У довгостроковій перспективі позиції України в торговельно-економічних відносинах є слабшими, ніж у Турецької Республіки, саме тому виникає необхідність пошуку нових шляхів виходу на нові ринки Туреччини для

вітчизняних виробників. Зовнішньоекономічне співробітництво України з Туреччиною характеризується тенденцією до послаблення позицій турецьких імпортерів на внутрішньому ринку України, стрімким спадом відповідних обсягів експорту до Туреччини, асиметрією взаємного доступу до ринків сторін та низьким рівнем позиціонування національних товаровиробників на відповідних ринках Турецької Республіки. Структура експорту Туреччини більше відповідає структурі імпорту України (50,5%), ніж структура експорту України відповідає структурі імпорту Туреччини (32,7%).

Для поглиблення двосторонньої торговельно-інвестиційної співпраці між Україною та Туреччиною і підвищення її ефективності необхідне укладання угоди про вільну торгівлю на вигідних для обох країн умовах.

На ринку ЄС варто взяти курс на максимально швидке адаптування вітчизняного виробництва до економічних реалій сучасного ринку. Для цього треба врахувати досвід Японії, Південної Кореї, Тайваню щодо енергозбереження уміння робити продукцію з мінімальними витратами, конкурентоздатну на цьому регіональному ринку. Завдяки цьому Україна зможе успішно інтегруватися в європейський економічний простір та реалізувати європейський курс.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Амеліна І.В., Попова Т.Л., Владимиров С.В. Міжнародні економічні відносини : навч. посібник. Київ, «Центр учбової літератури», 2013. 256 с.
2. Брикова І.В. Ключові фактори формування інноваційних конкурентних переваг національних регіонів в умовах становлення економіки знань / І.В. Брикова. URL: <http://kiev.convdocs.org/docs/315/index-80675.html/>.
3. Географічна структура зовнішньої торгівлі України товарами. *Державна служба статистики України*. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Гужва І.Ю. Україна в глобальній торгівлі : монографія. Київ : Зовнішня торгівля, 2015. 236 с.
5. Двостороннє торговельно-економічне та інвестиційне співробітництво: веб-сайт. URL: <https://greece.mfa.gov.ua/ua/ukraine-gr/economy>
6. Договірно-правова база між Україною та Грецією: веб-сайт. URL: <https://greece.mfa.gov.ua/ua/ukraine-gr/legal-framework> (дата звернення: 28.04.2020).
7. Зовнішня торгівля України товарами з країнами ЄС: веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2009/zd/ztt_ES/ztt_ES_u/arh_ztt_ES_u.html.
8. Князькова Т.О. Міжнародні економічні відносини. Київ. 2014. 121с.
9. Коваленко Р.С. Механізм вдосконалення двосторонніх торговельно-економічних відносин між Україною та Турецькою Республікою в контексті євроінтеграції. *Вісник Одеського національного університету. Серія «Економіка»*. 2016. Т. 21. Вип. 5. С. 16-22.
10. Козак Ю.Г., Притула Н.В. Міжнародні економічні відносини. Одеса: «ТОВ ПЛУТОН», 2016. 351 с.
11. Країни за товарною структурою зовнішньої торгівлі. *Державна служба статистики України*. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

12. Красніков Д.А., Краснікова Н.О. Розвиток експорту за збереження високого рівня протекціонізму: досвід Туреччини в контексті формування зовнішньоторговельної політики України. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Світове господарство і міжнародні економічні відносини»*. 2014. Т. 22. Вип. 6. С. 16-22.

13. Матей В.В. Оцінка перспектив економічного співробітництва України та Туреччини. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 8. С. 29-36.

14. Наука, технології та інновації. Економічна статистика / Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

15. Національні рахунки. Економічна статистика / Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/nac_r.htm. (дата

16. Позиція України в рейтингу країн світу за індексом глобальної конкурентоспроможності 2016–2017. URL: <http://edclub.com.ua/analitika/pozyciya-ukrayiny-v-reytyngu-krayin-svitu-za-indeksomglobalnoyi-konkurentospromozhnosti-1>.

17. Прямі інвестиції (акціонерний капітал) з країн світу в економіці України. *Державна служба статистики України*. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

18. Прямі інвестиції в економіку України у розрізі видів економічної діяльності. *Державна служба статистики України*. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

19. Пугачова К.М., Шеремет О.О. Перспективи формування зони вільної торгівлі між Україною та Туреччиною. *Економіка АПК*. 2017. № 10. С. 74-77.

20. Федун І.Л., Генералов О.В. Туреччина – міжнародний торговельний партнер України. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. і8. С. 73-79.

21. A Practical Guide to Trade Policy Analyses. *World Trade Organization*. URL: https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wto_unctad12_e.pdf

22. Arturo Bris (2015), Revisiting the Fundamentals of Competitiveness: A Proposal «IMD World competitiveness yearbook 2015». P. 492–497 URL : <http://www.imd.org/uupload/imd.website/wcc/Fundamentals.pdf>.
23. Competitiveness: 23 Leaders speak out // Harvard business review. Boston, 1997. Vol. 55 № 4. P. 108–123.
24. GDP. The World Bank [Online].URL: <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD>.
25. Global Competition: The New Reality, Report of the President's Commission on Competitiveness. Vol. 2. Washington, D.C.: U.S. Government Printing Office, 1985.
26. Global Competitiveness Yearbook, 2001. P. 43 URL : <http://www.weforum.org/gcr/Fundamentals.pdf>.
27. Gutkevych S., Riabenko V. The process of attraction of foreign direct investment in the economy of the country. *ІнтелектXXI*. 2018. № 4. С. 104-107.
28. Institute of Management Development, IMD URL: <http://www.imd.org>.
29. International trade statistics. UNCTAD Database. *The United Nations Conference on Trade and Development*. URL: <https://unctad.org/en/Pages/statistics.aspx>
30. Ross S.M. Successful! R. and D. management: catalyst for competitive advantage // Vital speeches of the day. N.Y., 1986. Vol. 52. № 12. P. 374–378.
31. UNCTAD 2018 World Investment Report. *The United Nations Conference on Trade and Development*. URL: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2018_en.pdf
32. World Steel in Figures 2018. *World Steel Association*. URL: [https://www.worldsteel.org/en/dam/jcr:f9359dff-9546-4d6b-bed0-996201185b12/World + Steel + in + Figures+2018.pdf](https://www.worldsteel.org/en/dam/jcr:f9359dff-9546-4d6b-bed0-996201185b12/World+Steel+in+Figures+2018.pdf)